

Foto Glenn Murberg 20160414

Efterlysning Milstenen i Sparsör

Denna milsten fotograferade jag den 14 april 2016 sten stod i nederdelen av en trädgård intill gamla landsvägen i korsningen med Bävervägen. Häromdagen åkte jag denna väg och blev väldigt förvånad milstenen var borta!!! Då började tankarna att snurra i huvudet vart denna sten kan ha tagit vägen? Detta är ju ett kulturminne och borde inte få avlägsna sig från sin plats. När jag kom hem var jag tvungen att gå in på Riksantikvarieämbetets webbplats och kolla upp denna sten men döm av min förvåning, den var inte ens upptagen som ett fornminne och det tycker jag är konstigt. Stenen är markerad med årtalet 1805 men all den andra texten var svår att tyda.

I Sverige användes milstolpar från 1629 års Gästgivarordning till 1890-talet för att markera avstånd längs landsvägar och senare Häradsvägar. Vanligen sattes en större stolpe uppvid varje hel mil och en mindre stolpar som markerade halva och fjärdedels mil. På sina håll sattes två trästolpar upp på helmilsplats, en var var sida av vägen. Det var då svensk gammal mil som avses, vilket motsvarade 18000 alnar, alltså cirka 10688 meter. Syftet med milstolparna var att få tillförlitligt underlag för beräkning av reseersättningar. Därför måste vägarnas mätning utgå från Stockholms slott, utan avseende på länsgränser och residensstäder. Denna princip tillämpades dock inte förrän från 169-talet, vilket skapade viss förvirring. Milstenarna är oftast försedda med kunglig krona och monogram, miltalet (1 mil – ½ mil – ¼ mil), Landshövdingens namn samt ibland även årtalet. Milstolparna placerades oftast i fundament eller postament som det också kallas i kallmurad sten. Allmogen vann förtroende för den nya milen redan före år 1700 och därmed försvann allmogens intresse för att underhålla och förnya milstolpebeståndet. De äldsta kända milstolparna i Sverige är från Dalarnas län och Skaraborgs län, båda är ifrån 1652.

Foto Glenn Murberg 20160414

Jag tycker det verkar konstigt att markägaren eller vem det nu är som har tagit bort milstenen eftersom dessa är lagskyddade genom fornminneslagen år 1942 för fasta fornminnen och de får inte utsättas för någon åtgärd utan länsstyrelsens skriftliga medgivande. Är det någon av mina läsare som vet var denna milsten har tagit vägen får gärna skicka ett mail till mig på gamlaboras@murberg.se.